

FITOSANITARNA UPRAVA RS

Einspielerjeva 6, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

Telefon: 01 3094 379 Telefaks: 01 3094 335

<http://www.furs.si>; e-mail: furs.mkgp@gov.si

Šifra: 327-01-439/2004-5

Datum: 15.06.2006

Na podlagi tretjega odstavka 21. člena, 22. in 32. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – ZDU-1-UPB4) ter prvega odstavka 14. člena in 75. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, 23/05 ZZVR-1-UPB1) izdaja direktorica Fitosanitarne uprave Republike Slovenije v zadevi zatiranja in preprečevanja širjenja škodljivih organizmov rastlin v Republiki Sloveniji

ODLOČBO**o razmejitvi območij napada in ukrepih za zatiranje zlate trsne rumenice
(fitoplazma *Grapevine flavescence dorée*)**

1. Razmejeno območje, na katerem se izvajajo ukrepi eradikacije zlate trsne rumenice, ki jo povzroča fitoplazma *Grapevine flavescence dorée* (v nadaljnjem besedilu: zlata trsna rumenica), je določeno v Prilogi 1, ki je sestavni del te odločbe.
2. Razmejeno območje zlate trsne rumenice obsega žarišče napada in pripadajoče varnostno območje.
3. Žarišče napada je strnjena površina kmetijskega zemljišča z isto vrsto dejanske rabe (GERK) okoli potrjene točke najdbe, določena kot vinograd, in vsi ostali vinogradi v polmeru do 1 km od centroida središčnega GERK-a. V žarišču napada se izvajajo naslednji fitosanitarni ukrepi:
  - prepoved premeščanja rastlin vinske trte (*Vitis L.*; v nadaljevanju: vinska trta);
  - odstranitev rastlin vinske trte z znamenji napada;
  - vzorčenje posameznih rastlin vinske trte in ugotavljanje navzočnosti zlate trsne rumenice;
  - spremljanje navzočnosti ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*; v nadaljnjem besedilu: ameriški škržatek) in
  - zatiranje ameriškega škržatka po napovedi opazovalno-napovedovalne službe za varstvo rastlin v skladu s tehnološkimi navodili, določenimi v prilogi 3, ki je sestavni del te odločbe.
4. Varnostno območje je pas med najmanj 1 km in najmanj 5 km okoli žarišča napada, določen s katastrskimi občinami. V varnostnem območju se morajo izvajati naslednji fitosanitarni ukrepi:
  - vzorčenje posameznih rastlin vinske trte in ugotavljanje navzočnosti zlate trsne rumenice;
  - odstranitev rastlin vinske trte z znamenji napada, pri katerih je ugotovljena okužba z zlato trsno rumenico;
  - spremljanje navzočnosti ameriškega škržatka in

- zatiranje ameriškega škržatka po napovedi opazovalno-napovedovalne službe za varstvo rastlin v skladu s tehnološkimi navodili, določenimi v prilogi 3, ki je sestavni del te odločbe.

5. Značilna znamenja zlate trsne rumenice so v Prilogi 2, ki je sestavni del te odločbe.

6. Če se po dveh letih od potrditve zlate trsne rumenice z uradnim testiranjem ne potrdi njene navzočnosti, se žarišče napada in njegovo varnostno območje prekliče in zbriše iz Priloge 1.

7. Ta odločba se prične uporabljati z dnem izdaje.

OBRAZLOŽITEV

Na podlagi 75. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, 23/05 ZZVR-1-UPB1) lahko predstojnik Fitosanitarne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS) določi meje posebno nadzorovanega območja oziroma omeji ali prepove premeščanje posameznih vrst rastlin na ozemlju Republike Slovenije oziroma določi podrobnejše ukrepe zaradi preprečevanja vnosa in širjenja škodljivih organizmov in njihovega zatiranja, če obstaja nevarnost za zdravstveno varstvo rastlin.

V okviru sistematičnega nadzora trsnih rumenic je bila 23. 11. 2005 v Sloveniji prvič potrjena navzočnost zlate trsne rumenice, ki jo povzroča fitoplazma *Grapevine flavescence dorée*, in sicer v matičnem vinogradu sivega pinota na lokaciji v Škofijah pri Koprju. Navedena fitoplazma je reguliran škodljiv organizem, razvrščen na seznam II.A.II direktive 2000/29/ES (UL L št. 169 z dne 10.07.2000), na katerem so škodljivi organizmi, katerih vnos in širjenje v državah članicah se prepovesta, če so navzoči na določenih rastlinah ali rastlinskih proizvodih.

Predstojnica FURS je tako na podlagi podatkov sistematičnega nadzora zlate trsne rumenice v letu 2005, poročila Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano 326-2/2005-301 z dne 5.12. 2005 in zaključkov strokovne skupine za varstvo rastlin v sadjarstvu, vinogradništvu in hmeljarstvu, navednih v zapisniku 327-01-344/2004-5 z dne 16.1. 2005 določila razmejeno območje in ukrepe za preprečevanja širjenja zlate trsne rumenice in njenega zatiranja z namenom izkoreninjanja. Pri tem je upoštevala tudi oceno tveganja zaradi zlate trsne rumenice, način širjenja in stopnjo napadenosti območij z vinogradi v Republiki Sloveniji.

Na podlagi strokovnega mnenja entomološkega laboratorija Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica je določila prilagoditev tehnologije varstva vinogradov zlasti na razmejenem območju, v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah. Ta tehnologija vključuje predvsem zatiranje ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*), ki je glavni prenašalec te fitoplazme. Zlato trsno rumenico prenašajo predvsem odrasli škržatki s trte na trto, a so lahko kužne tudi že nimfe zadnjega razvojnega stadija. Prav zato se lahko ta vrsta rumenice v vinogradu zelo hitro širi in povzroča propad trsov. Prisotnost ameriškega škržatka je bila ugotovljena na Primorskem in v Podravju, zato je upravičeno preventivno varstvo vseh matičnih vinogradov in trsnic po Sloveniji.

Ameriškega škržatka je potrebno zatreti še preden je možen prenos bolezni z okuženih na neokužene trse, torej predvsem v razvojnem stadiju ličinke in nimfe. Tretiranje z insekticidi zoper odrasle oblike je namenjeno zlasti osebkom, ki naknadno priletijo v vinograd ali trsnico. Ker pridelovalci težko prepoznajo ameriškega škržatka in ugotovijo primeren čas tretiranja z insekticidi, njegovo zatiranje napove opazovalno - napovedovalna služba služba za varstvo rastlin in se izvede v skladu s tehnološkimi navodili, določenimi v prilogi 2 te odločbe.

Glede na navedeno je bilo odločeno, kot je razvidno iz izreka odločbe. S tem je odločba utemeljena.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU: Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ljubljana, Dunajska cesta 58. Pritožba se vloži v 15-tih dneh od objave te odločbe na oglasni deski, pisno, neposredno ali priporočeno po pošti ali da ustno na zapisnik pri Fitosanitarni upravi Republike Slovenije, Ljubljana, Einspielerjeva 6. Pritožbo je potrebno kolkovati (upravna taksa) po tarifni št. 2, zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 114/05-ZUT-UPB2), v vrednosti 3.400,00 SIT

Odločba se izdaja po uradni dolžnosti in je takse prosta.

Postopek vodila:
Vlasta Knapič
Podsekretarka

mag. Katarina Groznik
Direktorica

Vročeno:

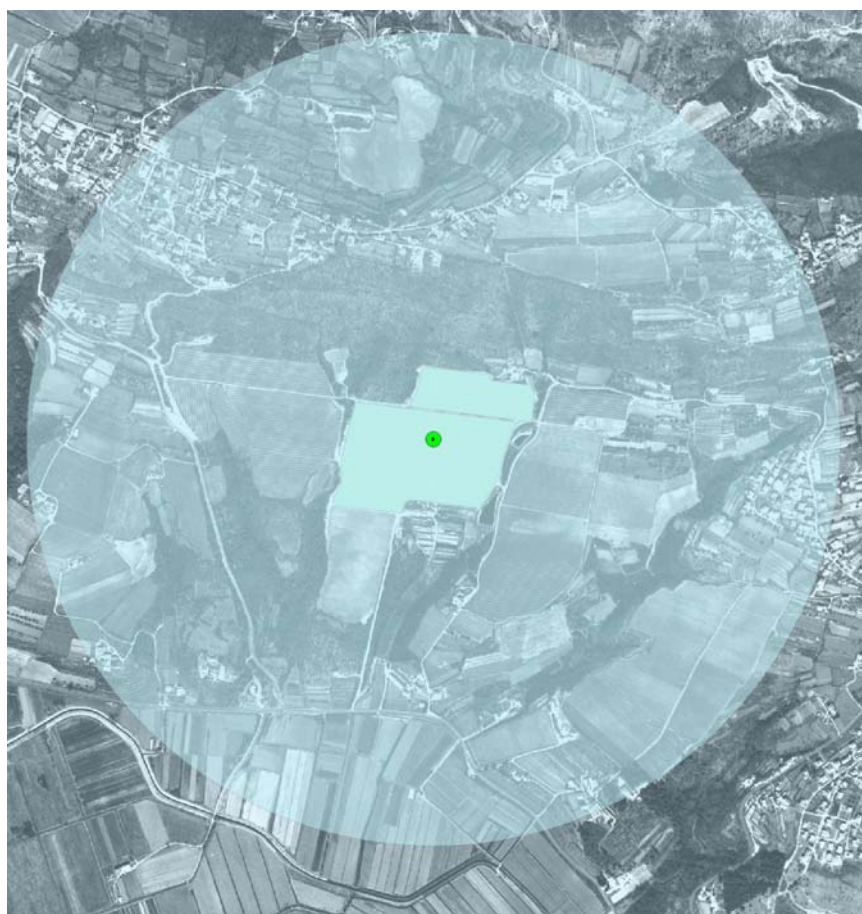
- registrirani vinogradniki na razmejenem območju (po seznamu)
- občina Koper
- javno naznanilo na krajevno običajen način
- Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano,
- Kmetijski inštitut Slovenije
- Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica
- arhiv, tu

Objavljeno na oglasni deski dne _____

Priloga 1: Razmejena območja, na katerih se izvajajo ukrepi eradikacije zlate trsne rumenice (fitoplazma *Grapevine flavescence dorée*)

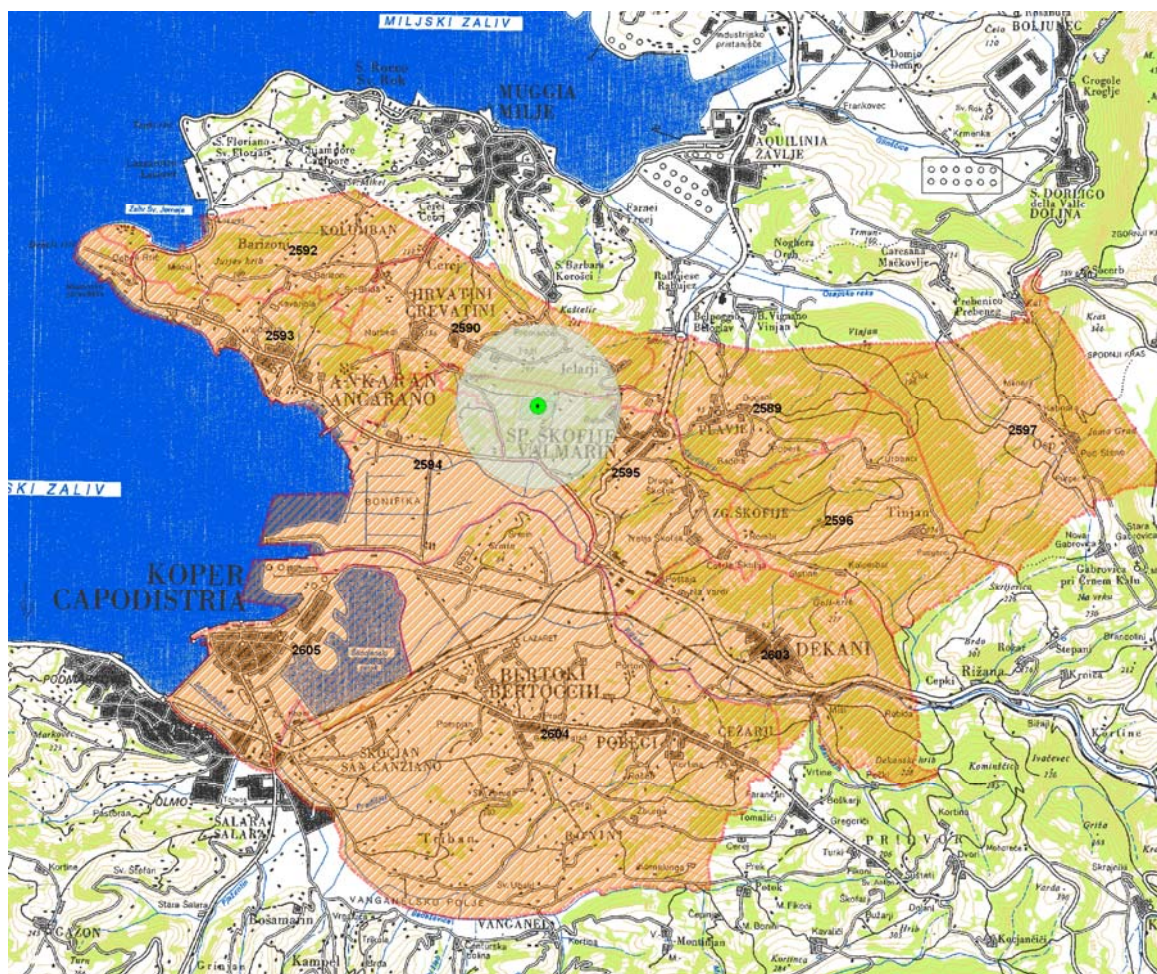
Preglednica 1.1: Razmejena območja zlate trsne rumenice (fitoplazma *Grapevine flavescence dorée*), ki obsegajo žarišča napada in pripadajoča varnostna območja, določena s parcelno številko in katastrsko občino.

Občina	Razmejeno območje	Leto razmejitve	Katastrska občina (KO), parcelna številka
Koper	Žarišče	2006	Središnji GERK v KO Škofije: 220/1, 221/1, 221/2, 221/5, 221/6, 221/7, 221/8, 221/9, 221/10, 221/12, 221/13, 221/14, 221/19, 221/20, 221/21, 221/22, 222/3, 225/1, 225/2, 227/3, 227/5, 229/1, 233, 234, 237/1, 237/2
			MID vinogradov v pasu do 1 km: 100383371, 100369713, 100431234, 100431331, 100467329, 100447850, 100449415, 100463853, 100467910, 100468130, 100368386, 100368391, 100420556, 100447957, 100508425, 100467324, 100387628, 100384556, 100455188, 100718701, 100415435, 100415423, 100321240, 100415405, 100507118, 100465308, 100465292, 100440583, 100447436, 100447449, 100447991, 100440989, 100440807, 100402193, 100467312, 100422562, 100735047, 100438364, 100744969, 100436262, 100425001
	Varnostno območje	2006	Ankaran, Bertoki, Dekani, Hribi, Jernej, Koper, Plavje, Oltra, Osp, Škofije, Tinjan

Karta 1.1: Grafični prikaz žarišča razmejenega območja, ki je GERK s potrjeno točko najdbe, določen kot vinograd, in vsi ostali vinogradi v polmeru do 1 km od centroida središnjega GERK-a.

Karta 1.2: Grafični prikaz razmejenega območja: žarišče in varnostno območje, ki je pas med najmanj 1 km in najmanj 5 km okoli žarišča napada (obsega katastrske občine: Ankaran, Bertoki, Dekani, Hribi, Jernej, Koper, Plavje, Oltra, Osp, Škofije in Tinjan)

Priloga 2: Značilna znamenja zlate trsne rumenice in ameriški škržatek

Nimfa 5. razvojnega stadija ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*).

Odrasla ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*) – naravna velikost 4,9-5,4 mm.

Priloga 3: TEHNOLOŠKA NAVODILA ZA ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA

Ker živi ameriški škržatek samo na trti in razvije le en rod na leto, je tudi njegovo zatiranje tehnološko razmeroma enostavno in tudi učinkovito. Zatreti ga je potrebno, preden je možen prenos bolezni z okuženih na neokužene trse, se pravi predvsem v razvojnem stadiju ličinke in nimfe.

Tretiranje zoper odrasle oblike je namenjeno osebkom, ki naknadno priletijo v vinograd ali trsnico.

Ukrep je potrebno izvajati v vseh matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah ter v okuženih vinogradih in njihovi okolici, kjer je ugotovljena navzočnost zlate trsne rumenice.

Navzočnost odrasle oblike ameriškega škržatka v vinogradu ugotovljamo z rumenimi lepljivimi pastmi (Rebel, Terminator, ipd.). Te izobesimo v vinograd prve dni julija, preden vzletijo prvi odrasli osebki. Ulov ameriškega škržatka kontroliramo (po možnosti tedensko) do konca avgusta, zlasti pa v obdobju do začetka avgusta, ko je še čas za njegovo zatiranje. Vabe menjavamo vsakih 14 dni, ker se sicer njihova učinkovitost zmanjša. Število vab je odvisno od velikosti vinograda. V vinogradih, manjših od 2 hektarov, izobesimo vsaj tri takšne vabe na različna mesta. V večjih vinogradih je priporočljivo izobesiti vsaj eno vabo na vsak hektar vinograda.

Ameriški škržatek meri od 4,8-5,5 mm. Kdor ameriškega škržatka ne pozna ali ga ne pozna dovolj dobro, pošlje ali odnese lepljive plošče na **Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica**, v potrditev navzočnosti vrste. Zaradi lažjega rokovanja z lepljivimi ploščami te pred pošiljanjem (najbolje že kar na mestu takoj ob zamenjavi) z obeh strani prekrijemo s tanko prozorno kuhinjsko folijo.

FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA:

Pripravki, ki so registrirani za vinsko trto in delujejo tudi zoper ameriškega škržatka, so:

- azadirahthin A (NEEMAZAL - T/S);
- klorpirifos (Pyrinex 25 CS)
- klorpirifos-metil (Reldan 40 EC)
- deltametrin (DECIS 2,5 EC, DECIS 6,25 EG)

ROKI ZATIRANJA AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA:

V **proizvodnih vinogradih** na okuženem oziroma razmejenem območju:

1. konec junija ali prve dni julija proti nimfam ameriškega škržata; to je tudi čas zatiranja 2. rodu grozdnih sukačev;
2. konec julija proti odraslim oblikam ameriškega škržatka.

V **matičnih vinogradih** in **matičnjakih** je potrebno izvesti 3 tretiranja in sicer:

1. sredi junija (ko je vinska trta povsem odcvetela) proti nimfam ameriškega škržata;
2. v začetku julija proti nimfam ameriškega škržata; to je tudi čas zatiranja 2. rodu grozdnih sukačev;
3. konec julija proti odraslim oblikam ameriškega škržatka.

V **trsnicah** se izvede tri tretiranja z namenskimi insekticidi in sicer:

1. konec junija ali v začetku julija proti ličinkam in nimfam ameriškega škržatka;
2. v drugi polovici julija proti nimfam in odraslim oblikam ameriškega škržata;
3. v začetku avgusta proti morebitnim odraslim oblikam ameriškega škržatka, ki priletavajo v trsnico iz vinogradov v okolici.

Natančnejše roke zatiranja napove lokalna opazovalna - napovedovalna služba za varstvo rastlin. Če ni drugače navedeno, se pripravki uporabljajo v odmerkih, kot so navedeni za zatiranje grozdnih sukačev.

Pred tretiranjem s sredstvi, ki so strupena za čebele, je potrebno odstraniti cvetočo podrast in izvesti druge preventivne ukrepe za varstvo čebel.